

Over de MOS-muur

Met zonnige Vroenten

TENTOONSTELLING

'Met zonnige groeten' is een interactieve tentoonstelling over de zon en zonne-energie. Je kunt ze bezoeken van *3 maart 2007 tot 4 november 2007*. Openingsuren: wekdagen 9-17u, weekend en feestdagen 14-17u. Gratis Toegang!

NATUURATELIER

Op zoek naar een leuke, creatieve activiteit voor 6 tot 12-jarigen om met je jeugdgroep te beleven? We gaan creatief aan de slag op *10 maart 2007 (10.00 tot 12.00 u.)* met natuurmaterialen: kijkdozen maken, schilderen met natuurmateriaal, geluiden, kleibeelden maken. Zeer leuke activiteiten die zowel buiten als binnen kunnen plaatsvinden. Gratis! Inschrijven verplicht vóór *5 maart 2007*.

HAZEN EN KONIJNEN

Tijdens de paasvakantie (*op 3 april 2007 van 10.00 tot 16.00 u.*) kunnen kinderen van 6 tot 12 jaar (geboortjaar 1995 - 2000) deelnemen aan een vakantieatelier over 'hazen en konijnen'. De kinderen verblijven een hele dag in *De Vroente* en ontdekken de natuur van de Kalmthoutse Heide op een speelse manier. Prijs: 5 euro (broodmaaltijd en drankje inbegrepen). Inschrijven verplicht vóór *30 maart 2007*.

OPENDEURDAG

Op *22 april 2007 (10.00 tot 17.00 u.)* verwelkomen en verrassen we alle bezoekers met prettige doe-activiteiten in verband met het thema 'De Zon'. Opnieuw een prima aanleiding om een familie-uitstap te maken naar *De Vroente*. Gratis toegang!

KLEUTERS

Op *6 juni 2007 (14.00 tot 16.30 u.)* stellen we enkele nieuwe uitleenprogramma's voor. 'Speurneuzenpad' (1ste kl) en 'Beestig natuurpad' (2de -3de kl) zijn programma's die leerkrachten uit het kleuteronderwijs zelf kunnen begeleiden in en rond De Vroente. 'Op een grote paddenstoel' (3de kl) is een programma dat je kunt uitleenen om in de eigen schoolomgeving te gebruiken. Prijs: 2,5 euro. Inschrijven verplicht vóór *30 mei 2007*.

ZON, HITTE EN KOUDE

Op *4 juli 2007 (10.00 tot 16.00 u.)* organiseren we een vakantieatelier over zon, hitte en koude voor kinderen van 6 tot 12 jaar (geboortjaar 1995 - 2000). De kinderen ontdekken de natuur van de Kalmthoutse Heide op een speelse manier en doen leuke activiteiten die allemaal te maken hebben met de zon. Prijs: 5 euro (broodmaaltijd en drankje inbegrepen). Inschrijven verplicht vóór *21 juni 2007*.

LAGER ONDERWIJS

De vorming voor leerkrachten lager onderwijs (alle graden) van *12 september 2007 (14.00 tot 16.30 u.)* staat volledig in het teken van de organisatie van een boeiende natuurwandeling. Hoe werk je op een leuke manier met en over de vier seizoenen? We stellen de herfstwandeling (en ideeën voor de andere seizoenen) voor die elke leerkracht uit het lager onderwijs kan begeleiden. Voor de leerkrachten van de eerste graad LO stellen we ook het nieuwe uitleen-programma 'Op een grote paddenstoel' voor. Voor de tweede graad LO lichten we de oriëntatiewandeling 'Waar ben ik?' toe en voor de derde graad de oriëntatiewandeling 'Op zoek naar het heidemonster.' Prijs: 2,5 euro. Inschrijven verplicht vóór *5 september 2007*. Geef duidelijk aan voor welke graad u de programma's wil volgen.

NEC De Vroente,
Putsesteenweg 129, 2920 Kalmthout,
<http://www.devroente.be>
Inschrijvingen: devroente@lne.vlaanderen.be,
03-620 18 30.

Fit worden

Fitte School biedt een thematische kadermethodiek voor de ontwikkeling van een geïntegreerd voedings- en bewegingsbeleid op school en bouwt verder op de algemene methodiek van gezondheidsbevordering.

Elke school heeft in principe een gratis en ruim ondersteuningspakket in haar bezit.

Het pakket bestaat uit een map met een pedagogisch dossier en een aantal concrete voorstellen van acties en materialen en dient als leidraad om van je eigen school een *Fitte School* op maat te maken. Het synchroon werken van de verschillende componenten van de schoolorganisatie (klas-, schoolniveau en schoolomgeving) zijn een permanent aandachtspunt.

De interactieve webstek, www.fitteschool.be, bouwt inhoudelijk verder op het pedagogische dossier. De site is een communicatiemiddel voor nieuwe acties, een uitwisseling van goede praktijkvoorbeelden waar maandelijks een 'Fitte School met Klasse' in de kijker wordt gezet. Het tijdschrift *Klasse* kiest uit de *Fitte Scholen* ook geregeld een topper. De school krijgt dan een forum in *Klasse*.

Meer informatie kun je verkrijgen bij de initiatiefnemers van *Fitte School*: de Stichting Vlaamse Schoolsport (SVS, 02-420 06 80), het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG, 02-422 49 49) en het Nutrition Information Centre (NICE, 02-510 63 66).

Leen Van Loy, Stichting Vlaamse Schoolsport, www.schoolsport.be

Niet voor groentjes

De opleidingen maatschappijoriëntatie in de basiseducatie snijden heel wat natuur- en milieuthema's aan. Voorbeelden zijn: verkeer en mobiliteit, vrije tijd, leefmilieu, wonen en milieubewust consumeren. Uit een bevraging van de docenten uit de basiseducatie bleek dat er een tekort is aan didactisch materiaal over natuur en milieu dat geschikt is voor laaggeschoolde volwassenen.

De cel Natuur- en MilieuEducatie speelde daarop in en ontwikkelde een docenten- en cursistenhandleiding "Niet voor groentjes". Het lespakket heeft de bedoeling meer inzicht te verschaffen in natuur- en milieuaspecten en aan te zetten tot verandering van

gedrag. Een positieve houding in het dagelijkse leven van cursisten is het doel. Het lespakket bestaat uit een docentenhandleiding en een map voor cursisten. Elke module is opgebouwd in de vorm van een stappenplan en bespreekt verschillende fases: "oriënteren", "verwerven en verwerken", "evalueren" en "méér weten".

Elk onderdeel geeft ook een schatting van de duurtijd. De map voor cursisten bestaat uit een aantal werkbladen. Ze bevat ook een portfolio en een algemeen infoboek.

Het lespakket werd ontwikkeld door het VOOB in opdracht van de Vlaamse overheid.

ONTSPANNEN

Voor de doelgroepen volwassenen(groepen), gezinnen en (sociaal-culturele) volwassenenverenigingen ontwikkelde de cel Natuur- en MilieuEducatie drie fiches met ontspannende maar ook natuur- en milieueducatieve activiteiten:

- een energiequiz met tekenronde, doe-opdrachten ...
- een stiltewandeling met aandacht voor stilte én geluid in de natuur
- een wekkertocht met opdrachtjes voor het hele gezin

Stuur een e-mail naar muriel.geldhof@lne.vlaanderen.be om het lespakket of de gratis fiches te bestellen.

Praktijk in Zuid-Afrika

'What we learnt in these workshops is very practical and ready to use in our classes'

'Constructing a sun-stove is something that we're going to do with our children'

'The water linkage-game is a perfect tool for our learners to understand the links in our eco-system' (uit de evaluatiebladen van de deelnemers aan de werkwinkels)

Naam van het project: Building Capacity for Sustainable Living, Implementation of Environmental Management in Primary Schools in South Africa

Begin: 1 januari 2006

Einde: 31 december 2007

Partners: Tshwane University of Technology, Pretoria; Museum Park Enviro Centre, Pretoria; Human Ecology Department -Vrije Universiteit Brussel; Milieuzorg Op School (MOS).

Het doel van het project is een netwerk creëren van ongeveer 40 lagere scholen in de Zuid-Afrikaanse provincies Gauteng en Limpopo. In die scholen is het de bedoeling om milieuzorg- en milieueducatie als vakoverschrijdende activiteiten te integreren in de onderwijspraktijk.

Het project startte als proefproject in 2004 in drie scholen in de provincie Gauteng (zie MOSTerd nr.4). Tijdens de pilootfase ontwikkelden de partners een handboek om natuur- en milieueducatie in het schoolcurriculum binnen te loodsen.

Er ontstond een werkboek met heel praktisch materiaal om milieuzorg in de klas te brengen. In augustus 2006 vond een aantal werkwinkels plaats in samenwerking met MOS. Een 60-tal leerkrach-

ten raakten vertrouwd met het aangeboden materiaal en de gebruikte methodieken.

Leerkrachten van scholen uit landbouw-, stedelijke en ontwikkelingsgebieden namen aan de werkwinkels deel. Alle scholen ontvingen naast het handboek en het werkboek ook de materiaalbox waarin zich alle materialen bevinden om de thema's energie, water, afval en vergroening praktisch aan te pakken.

De cursisten maakten o.a.

- een zonne-oven,
- windenergietoepassingen
- bio-energie en biogas
- een regenmeter
- een secchischijf (om de helderheid van het water te bepalen)
- een vangnet

Ze leerden werken met

- determinatiekaarten voor waterdiertjes
- het waterschakelspel
- een composteerkit en zoekkaart voor land diertjes
- een insectenzuiger
- een insectenval

De deelnemers construeerden alle materialen zelf. Toepassing gebeurde in een nabijgelegen rivier of composteerplaats.

Op de werkwinkels (twee reeksen van drie dagen) waren niet alleen leerkrachten aanwezig. Ook onderwijsverantwoordelijken van de beide provincies, onderzoekers van Tshwane University, het museum voor natuurwetenschappen van Pretoria en de verantwoordelijke van Eco-schools van de provincie Gauteng deden mee.

*Paul Renders, MOS-begeleider
Brussels Hoofdstedelijk Gewest*

